

Závěr

Počet obyvatel v Praze a složení obyvatelstva Prahy jsou určeny předvídatelným přirozeným pohybem obyvatel a obtížně odhadnutelnou migrací. V letech 2001 – 2011 byl obrat migrace v Praze 686,2 tis. osob. Celkový počet trvale bydlících obyvatel Prahy se v tomto období zvýšil z 1,16 na 1,24 milionů obyvatel. Za stejné období činilo saldo migrace v Praze 97,5 tis. osob. Migrací se počet obyvatel zvýšil o 8,3 %. Na proměnu struktury obyvatelstva hlavního města tak působil především značný obrat migrace.

Podle údajů cizinecké policie dosáhl počet cizích státních příslušníků v roce 2010 148,4 tis. osob. Cizinci se tak na celkové populaci Prahy podíleli 14,0 %. Zahraniční migrace (přes hranice státu, v rámci tohoto druhu stěhování dominují cizinci) je důvodem celkově kladných migračních přírůstků v Praze. Ze všech přistěhovaných osob do České republiky v letech 2001 – 2011 (574,9 tis.) jich 34,0 % směřovalo do Prahy. U celku vystěhovaných z Česka do zahraničí (239,2 tis.) se jich 32,0 % stěhovalo z hlavního města.

Zatímco saldo zahraniční migrace bylo v letech 2001 – 2011 významně kladné (118,8 tis. osob) a přispělo k významnému zvýšení počtu obyvatel Prahy (a zvýšení počtu a zastoupení cizinců v Praze), saldo vnitřní migrace, kde naopak převažují státní příslušníci ČR, bylo v Praze záporné. Za posledních 11 let činilo saldo vnitřní migrace v Praze -21,3 tis. osob.

Mezi migračními proudy mezi kraji České republiky je významná vzájemná výměna obyvatel mezi Prahou a Středočeským krajem. Saldo migrace mezi těmito kraji bylo v letech 2001 – 2011 záporné (-78,0 tis. osob), což znamená, že více osob se stěhuje z Prahy do Středočeského kraje, než jich ze sousedícího kraje do Prahy přichází. Saldo stěhování mezi Prahou a ostatními kraji je kladné (Praha stěhováním získává). Významné záporné saldo stěhování mezi Prahou a Středočeským krajem přispělo k tomu, že Středočeský kraj je od roku 2010 nejlidnatějším krajem ČR. Z celkového objemu stěhování mezi kraji (888,8 tis. osob) tvořilo stěhování mezi Prahou a Středočeským krajem 24,2 %. Významné migrační proudy směřovaly do Prahy ještě z krajů Ústeckého, Jihomoravského a Moravskoslezského. Z celkového počtu 217,8 tis. osob, které se v letech 2001 – 2011 odstěhovaly z Prahy do jiného kraje ČR, byly nejčastějšími cíli kromě Středočeského kraje ještě kraje Ústecký a Jihočeský.

Z celkového objemu mezikrajského stěhování tvořily migrační proudy, které směřovaly nebo vycházely z Prahy 46,6 %. Rovněž migrace uvnitř hranic Prahy je intenzivní. Z celkového objemu vnitrokrajské migrace v České republice v letech 2001 – 2011 (2,0 mil. osob) připadá na Prahu 23,3 %. Stěhování je samozřejmě závislé na počtu obyvatel, kteří v daném území žijí. Přesto je intenzita vnitrokrajského stěhování v Praze nadprůměrná, neboť Praha se na celkovém počtu obyvatel ČR podílí 11,8 % (ke konci roku 2011).

Mezi 57 samosprávnými městskými částmi se v letech 2001 – 2011 přestěhovalo 329,1 tis. osob. Migrací dochází ke změnám v rozmístění obyvatel uvnitř hlavního města. Dlouhodobým trendem je úbytek trvale bydlících obyvatel v centrálních částech Prahy¹. Největší absolutní přírůstky migrací jsou v územích i počtem obyvatel velkých městských částech širšího centra, kde probíhá další významná bytová výstavba (Praha 9, 14 a 10). Dále dochází zejména v okrajových (počtem obyvatel malých) městských částech hlavního města k relativně velkým migračním přírůstkům (vzhledem k počtu obyvatel). Takovými částmi jsou například Křeslice, Dolní Měcholupy, Běchovice nebo Štěrboholy. Hustota zalidnění území, které bylo připojeno k Praze v roce 1968, se mezi roky 1971 a 2011 zvýšilo z 634 na 2 629 osob na km². U území připojeného v roce 1974 se hustota zalidnění zvýšila od roku 1980 do 2011 z 321 na 823 osob na km².

Migrace do Prahy a z Prahy je ve velké míře vázána na pracovní trh v Praze. To vyplývá z migrační aktivity obyvatel (obrat stěhování na 1 000 osob středního stavu) podle věku. Ta je nejvyšší u osob ve věku 20 – 39 let, tedy ve skupinách obyvatel, ve kterých jsou velkou měrou zastoupeny ekonomicky aktivní osoby. U Čechů ve věku 20 – 29 let je migrační saldo kladné, ve věkové skupině starších ekonomicky aktivních (30 – 39 let) je saldo stěhování záporné. Vliv na migraci mohou mít i v Praze umístěné vysoké školy, jejichž studenti se mohou, pokud naleznou v Praze uplatnění, k trvalému bydlišti v hlavním městě přihlásit. Kladné saldo stěhování mladých osob aktivních na trhu práce je přínosné jak z pohledu trhu práce, tak i z demografického hlediska, kdy dochází k rozšíření reprodukční základny a může působit proti tendenci pozvolného stárnutí populace hlavního města.

¹ Výsledky Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 poprvé přináší výsledky podle „obvyklého“ bydliště. Porovnáním těchto výsledků s počtem trvale bydlících osob je možné určit části Prahy, kde se zdržují lidé, kteří nemají v Praze trvalé bydliště, avšak v hlavním městě dočasně působí (pracující a studující osoby).